

A munkavédelem

A veszélyek elleni védekezés egyik lehetséges szakmai ágát a munkavédelem jelenti.

A jelenlegi előírások szerint a szervezett munkavégzésre vonatkozó:

- ▶ törvénykezési,
- ▶ a követelményeknek való megfelelési és
- ▶ intézményi (jogalkotói és ellenőrző) rendszer.

Két szakterületre oszlik:

- ▶ **munkabiztonság:** az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzési technikai, műszaki és szervezési feltételrendszere, amely meghatározza a munkakörülményeket és a munkavégzés szabályait a veszélyforrások feltárása, kiküszöbölése, az erre való felkészítés céljából, a balesetek megelőzése, az ismétlődések megakadályozása érdekében;
- ▶ **munkaegészségügy:** a munkavállalók munkahelyi egészségvédelmének, a megelőzési követelményeknek a rendszere, amit az egészségkárosító hatások és kóroki tényezők által kiváltott kockázatok megfelelő kezelése révén valósít meg a foglalkozási betegségek megelőzése és a munkavégző képesség megtartása (és fejlesztése) érdekében.

Egyre inkább meghatározzák:

a **biztonságos munkakörülményeket** és ezen belül a **biztonságos munkavégzést**.

Ezek szem előtt tartásával a munkavédelem **főbb céljai** a következőkben foglalható össze:

- ▶ a munkavégzés során fellépő egészségkárosító hatások kivédése, a biztonságos, egészséget nem veszélyeztető munkakörülmények biztosítása;
- ▶ a célok elérése érdekében a feltételrendszer (munkavédelmi követelmények, eszközök, intézkedések, intézmények) egységes és tudatos alakítása;
- ▶ a munkavédelem társadalmi elfogadottságának javítása

Országos	Jogszabályok	Törvényi szint	Üzemeltetési dokumentáció (Használati utasítás)
		Rendeleti szint (Biztonsági szabályzatok	
		Gyártói szint	
	Nemzeti szabványok	A típusú	
		B típusú	
		C típusú	
Helyi	Magatartási szabványok	Belső szabványok	Működés egészére
		Munkavédelemi utasítások	Egyes folyamatokra
			Technológia, műveletei
			Kezelési
			Karbantartási
	Műszaki előírások (vállalati szabványok)		

Jogszabályok

A munkavédelem alapelvét a munkavédelemre vonatkozó törvény, részletes szabályait a különböző miniszterek által kiadott, kötelezően végrehajtandó rendeletek (végrehajtási rendeletek és szabályzatok) tartalmazzák.

Szabványok

Magyarország kötelezettséget vállalt arra, hogy a hazai szabványosítás rendjét az Európai Közösség gyakorlatához igazítja. Az egyes európai irányelvekhez kapcsolódó szabványokat honosított, harmonizált szabványoknak nevezzük.

A nemzeti szabványosítás célja:

- ▶ az általánosan alkalmazható műszaki megoldások elterjesztése;
- ▶ a kereskedelem egyszerűsítése a cserélhetőség lehetőségének megteremtésével;
- ▶ a műszaki fejlesztés eredményeinek széles körű bevezetése;
- ▶ az élet, az egészség, a környezet, a vagyon, a fogyasztói érdek védelme;
- ▶ az egyes műszaki követelmények meghatározásával a minőség védelme.

Használati utasítás

A használati utasítás a munkaeszközök szabályos üzemeltetéséhez, működőképesség fenntartásához szükséges ismereteket és adatokat tartalmazó okmány.

Ennek elsősorban a következő információkat vagy útmutatásokat kell tartalmaznia:

- ▶ a gép szállítására, mozgatására és tárolására vonatkozó információkat;
- ▶ a gép telepítésére és üzembe helyezésére vonatkozó információkat;
 - ▶ magára a gépre vonatkozó információkat;
 - ▶ a gép használatára vonatkozó fontosabb információkat;
 - ▶ a karbantartásra vonatkozó információkat;
 - ▶ a veszélyhelyzetekre vonatkozó információkat.

Helyi (munkáltatói) szabályozás

Alapkötelezettségek szabályozása

- ▶ hatály (területi, személyi, időbeli);
- ▶ a különböző munkakörök munkavédelmi feladatai (munkavédelmi ügyrend);
- ▶ a foglalkoztatás munkavédelmi feltételei, ezen belül:
 - ▶ szakképesítési követelmények,
 - ▶ munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálata,
 - ▶ munkavédelmi oktatás,
 - ▶ munkavédelmi vizsgáztatás (nme kötelező),
 - ▶ egyéni védőeszköz juttatásának rendje,
 - ▶ védőital juttatása,
 - ▶ tisztálkodószerek juttatása;

Helyi (munkáltatói) szabályozás

- ▶ munkahelyekre, munkavégzésre vonatkozó helyi szabályok;
- ▶ munkavédelmi eljárások rendje, ezen belül:
 - ▶ létesítéssel (beruházás, beszerzés) kapcsolatos munkavédelmi előírások,
 - ▶ használatbavétel, üzembe helyezés,
 - ▶ időszakos biztonsági fellülvizsgálatok,
 - ▶ munkavédelmi utasítások,
 - ▶ karbantartás munkavédelmi vonatkozásai,
 - ▶ munkavédelemi ellenőrzések rendje,
 - ▶ kockázatvizsgálatok,
 - ▶ rendkívüli események (pl. munkabaleset, havária) kivizsgálása,
 - ▶ a munkavállalók egészségének és testi épségének sérelméből eredő károk megtérítésének rendje,
 - ▶ a munkaképesség- (józanág, kipihentség, drogmentesség) vizsgálat rendje.

Munkavédelmi utasítások:

Technológiai, műveleti utasítás:

a technológia vagy annak részét képező műveletek elvégzésének munkabiztonsági követelményeit tartalmazó, az azokban részt vevőkre vonatkozó előírás az alábbi témakörökkel:

- ▶ a termék előállításának, cselekmény végrehajtásának tömör leírása;
- ▶ a felhasználandó anyagok ismertetése;
- ▶ minőségi követelmények;
- ▶ a munkavégzés személyi feltételei;
 - ▶ veszélyforrások;
 - ▶ szükséges munka- és segédeszközök;
 - ▶ munkakezdés előtt és befejezéskor szükséges intézkedések;
 - ▶ teendők üzemzavar és egyéb veszélyes helyzet esetén.

Kezelési utasítás:

a munkaeszközök rendeltetésszerű használatát, biztonságos üzemeltetését meghatározó, a kezelőre vonatkozó előírás a következő szempontokkal:

- ▶ kezelés személyi feltételei;
- ▶ munkaeszköz speciális biztonsági követelményei;
- ▶ munkaeszköz üzemeltetésének, használatának biztonsági követelményei, ezen belül:
 - ▶ a használatbavételt megelőző teendők,
 - ▶ biztonságosan végezhető munkaműveletek,
 - ▶ várható veszélyhelyzetek,
 - ▶ teendők üzemzavar vagy veszélyes helyzet esetén;
- ▶ munkaeszköz leállításának módja:
 - ▶ üzemszerűen, illetve
 - ▶ veszélyhelyzet, esetén;
- ▶ napi – kezelő által elvégezhető – ápolási, karbantartási feladatok.

Karbantartási utasítás:

a munkaeszközök zavartalan és biztonságos üzemállapotát fenntartó ellenőrzési, javítási – karbantartó által végzendő – munkára vonatkozó előírás.